Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru judecător:Ciprian Valah
Dosarul nr. 2ac-302/23
2-22101316-02-2ac-22052023

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

8 aprilie 2025
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Ruxanda Pulbere
Judecători Roman Pascari și Ala Malîi
Grefier Danu Blanovschi

examinând în ședință publică cererea de apel depusă de reprezentantul apelantului, SRL ,,Andoria Software Consulting", avocatul Dorel Rotaru, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 ianuarie 2023, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL,,Agrimatco-Service" împotriva SRL ,,Andoria Software Consulting" privind încasarea datoriei,-

c o n s t a t ă:

Circumstanțele speței:

La 13.07.2022, reclamantul SRL ,,Agrimatco-Service" a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva SRL ,,Andoria Software Consulting" cu privire la încasarea datoriei în mărime de 839.560,80 lei, a penalității de 453.362,83 lei și a cheltuielilor de judecată.

În fapt, reclamantul menționează că a încheiat cu pârâtul Contractul de vânzare-cumpărare nr.GE/2021/0052 din 26.05.2021, prin care s-a obligat să livreze succesiv pârâtului marfă în cantitatea și calitatea comandată, iar pârâtul să primească și achite integral prețul mărfii livrate în termenul prevăzut în Contract.

Reclamantul declară că potrivit Contractului a transmis pârâtului marfă în valoare totală de 939.560,80 lei, pe parcursul anului 2021, iar pretenții asupra mărfii nu au fost, respectiv obligația contractuală de predare a bunurilor a fost executată.

Mai menționează că potrivit pct.2.3 din Contract, terminul limită de achitare a mărfii este 30.11.2021 și declară că la data depunerii prezentei acțiuni în judecată pârâtul are o datorie la marfa livrată în mărime de 839.560,80 lei, conform datelor

din evidența contabilă a reclamantului, actul de verificare și facturile fiscale ce reflectă data eliberării mărfii și valoarea acesteia.

Reține că potrivit pct.7.2. din Contract, pentru datoria neachitată în termen pârâtul achită penalitate în mărime de 0,3% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere, care la caz constituie 453.362,83 lei, fiind calculată pentru perioada 14.01.202.2–12.07.2022 (180 de zile), după formula de calcul: (suma restantă, lei) x (penalitate/zi, 0,3%) x (13 zile) = penalitatea.

Totodată reține că penalitatea constituie un mijloc de garantare a executării obligației pentru situația executării necorespunzătoare, care pe lângă caracterul compensator are și caracter punitiv. Cu toate acestea, reclamantul menționează că nu solicită încasarea penalității pentru o perioadă mai mare de 180 de zile.

Declară că în scopul soluționării amiabile a litigiului a expediat pârâtului reclamații la 07.02.2022 și 08.04.2022, privind achitarea benevolă a datoriei, iar ca rezultat pârâtul a achitat doar 100.000 lei, la 29.04.2022.

Reclamantul menționează că a purtat și discuții telefonice cu pârâtul, reclamațiile fiind expediate și pe viber, discuțiile s-au purtat inclusiv până a fi expediate reclamațiile, iar pârâtul promitea că datoria va fi achitată, respectiv reclamantul declară că a depus toată diligența pentru a soluționa amiabil litigiul.

A solicitat încasarea din contul companiei SRL ,,Andoria Software Consulting” în beneficiul companiei SRL ,,Agrimatco-Service” datoria 839.560,80 lei, penalitatea 453.362,83 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 ianuarie 2023, cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Agrimatco-Service” împotriva SRL ,,Andoria Software Consulting” cu privire la încasarea datoriei în mărime de 839.560,80 lei, a penalității de 453.362,83 lei și a cheltuielilor de judecată a fost admisă.

S-a încasat de la Societatea cu Răspundere Limitată „Andoria Software Consulting”, în beneficiul Societății cu Răspundere Limitate „Agrimatco-Service” datoria la marfa livrată în mărime de 739560,80 lei, penalitatea 453362,83 lei, cheltuielile de judecată privind taxa de stat 38787,71 lei și cheltuielile de executare 2120 lei, în total 1233831,34 (un milion două sute treizeci și trei mii opt sute treizeci și unu, 34) lei.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 27 februarie 2023, avocatul Dorel Rotaru în interesele SRL ,,Andoria Software Consulting” a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 ianuarie 2023, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe cu emiterea în a unei noi hotărâri, prin care pretenția cu privire la încasarea datoriei să fie

micșorată iar pretenția cu privire la încasarea penalității să fie respinsă integral sau micșorată.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2023, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de avocatul Dorel Rotaru în interesele SRL „Andoria Software Consulting” împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 ianuarie 2023. S-a acordat reprezentantului apelantului termen de 10 zile de la recepționarea prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea apelului motivat și dovezii achitării taxei de stat în sumă de 8784,09 lei, prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău, mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4. S-a explicat reprezentatului apelantului că, în cazul lichidării neajunsurile la cererea de apel în termenul stabilit de instanță, cauza va fi examinată în ordine de apel. În caz contrar, dacă cererea de apel nu întrunește exigențele prevăzute de lege, completul de judecată aplică prevederile art. 368 şi 369 din Codul de procedură civilă și va soluționa chestiunea restituirii cererii de apel, fără înștiințarea participanților la proces.

În termenul stabilit de instanță, reprezentantul apelantului a lichidat neajunsurile indicate în încheierea CAC din 25 mai 2023, iar în consecință apelul declarat de avocatul Dorel Rotaru în interesele SRL „Andoria Software Consulting”, a fost acceptat pentru examinare și intentată procedura în apel.

În motivarea apelului s-a invocat, că apelantul este parțial de acord cu hotărîrea apelată și solicită casarea acesteia, deoarece consideră că instanța de fond nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii art. 386 alin. (1) lit. a) CPC; că circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, pe care prima instanță le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente - art. 386 alin.(l) lit.b) CPC și că s-a aplicat eronat și încălcat norma de drept material, interpretîndu-se eronat legea - art. 387 lit. c) CPC.

Susține reprezentantul apelantului că SRL „Andoria Software Consulting” nu a fost citat în modul prevăzut de lege, astfel instanţa de fond nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a SRL”ANDORIA SOFTWARE CONSULTING”, ce constă în posibilitatea, în primul rând, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecăţii, precum şi de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare, astfel, prin urmare fiind admisă încălcarea prevederilor art.27 alin.(l) Cod de procedură civilă. Iar, aceste încălcări a normelor de drept procedural, conform cerinţelor art.388 alin.(l) lit.b) CPC, impun casarea hotărârii şi remiterea cauzei la rejudecare în prima instanţă.

Totodată, indică partea apelantă că, datoria de bază invocată de Î.C.S. „Agrimatco-Service” S.R.L. în sumă de 739 560,80 lei ce urmează de a fi încasată

de la SRL”ANDORIA SOFTWARE CONSULTING” nu coincide cu suma datoriei reflectate în contabilitatea SRL”ANDORJA SOFTWARE CONSULTING” , care constituie 605 464,82 lei. Or, analizînd Actele de verificare prezentate de Î.C.S. „Agrimatco-Service” S.R.L. și anexate la dosar, a constatat că nici în Actul de verificare a decontărilor reciproce pentru perioada 01.01.01.2021 - 29.02.2022 și nici în Actul de verificare a decontărilor reciproce pentru perioada 01.01.01.2021 - 30.04.2022 și nici în Actul de verificare a decontărilor reciproce pentru perioada 01.01.01.2021 - 30.06.2022 semnate unilateral de Î.C.S. „Agrimatco-Service” SRL, nu este reflectată suma datoriei de 739 560,80 lei. Or, în aceste acte de verificare este indicată datoria de 939560.80 lei. Respectiv nu este clar cum a calculat Intimatul si instanța de fond datoria de 739 560,80 lei.

Susține partea apelantă că, această sumă de 739 560,80 lei, vine în contradicție cu datoria reflectată în contabilitatea SRL”ANDORIA SOFTWARE CONSULTING” ce rezultă din Actul de verificare pentru perioada 01.01.2020 - 30.09.2020, de unde rezultă datoria de bază a SRL”ANDORIA SOFTWARE CONSULTING” față de Î.C.S. „Agrimatco-Service” S.R.L. în sumă de 605 464,82 lei.

Specifică partea apelantă că, la compararea Actelor de verificare prezentate de Î.C.S. „Agrimatco-Service” S.R.L. pentru perioada 01.01.01.2021 - 29.02.2022, pentru perioada 01.01.01.2021 - 30.04.2022 și pentru perioada 01.01.01.2021 - 30.06.2022 cu Actul de verificare prezentat de reprezentantul debitorului SRL”ANDORIA SOFTWARE CONSULTING” Sprincean Gheorghe, pentru perioada 01.01.2020 - 30.09.2020, constată că în actele de verificare a Î.C.S. „Agrimatco-Service” S.R.L. a fost inclusă Factura fiscală KV0343727 din 07.10.2021 în sumă de 132.188, 56 lei și Factura fiscală IV97603369 din 11.11.2021 în sumă de 1907, 42 lei, care nu sunt în contabilitatea SRL”ANDORIA SOFTWARE CONSULTING” și nu a fost luată la evidență și nu a fost semnată de conducerea SRL”ANDORIA SOFTWARE CONSULTING”’. Nu este clar de unde s-au luat aceste facturi. De asemenea SRL”ANDORIA SOFTWARE CONSULTING” a achitat în contul Î.C.S. „Agrimatco-Service” S.R.L. la data de 29.04.2022 suma de 100 000 lei și la data de 22.07.2022 - suma de 100 000 lei.

Prin urmare rezultă că datoria de bază a SRL”ANDORIA SOFTWARE CONSULTING” față de Î.C.S. „Agrimatco-Service” S.R.L. este suma de 605 464,82 lei. Or, 838624.27 - 33159.45 lei - 100 000 lei -100 000 lei = 605 464,82 lei.

La fel, a invocat partea apelantă că, instanţa de fond eronat a admis integral pretenția reclamantului cu privire la încasarea penalității, or, aceasta rezultă din aplicarea\abuzivă și încasarea excesivă a penalității ce rezultă din p. 7.2 a Contractului de vânzare-cumpărare nr. GE/2021/0052 din 26.05.2021, care prevede că cazul în care Cumpărătorul nu respectă termenii și condițiile de plată

specificate în capitolul 2 al prezentului contract (inclusiv la plata în avans), Cumpărătorul va achita Vânzătorului o penalitate în mărime de 0,3 procente din suma restantă pentru fiecare zi de întârziere.

La fel a menţionat partea apelantă că, instanța de fond a acceptat această clauză abuzivă, fără a fi verificată legalitatea ei conform noilor modificări a Codului Civil modernizat și a încasat de la SRL"ANDORIA SOFTWARE CONSULTING", penalitatea în mărime de 0,3% pentru fiecare zi de întârziere, în sumă de 453 362 lei 83 bani, ce a fost calculată pentru perioada 14.01.2022 - 12.07.2022.

În acest context, susține partea apelantă, că penalitatea în mărime de 0,3% pentru fiecare zi de întârziere, invocată de reclamant în p. 7.2 a Contractului de vânzare-cumpărare nr. GE/2021/0052 din 26.05.2021, este una exagerată și disproporționat de mare, deoarece constituie 9 % lunar sau 108 % anual. (0.3*30 zile = 9%). Or, penalitatea calculată și solicitată de reclamantul-intimat este excesivă și disproporționată în raport cu datoria de bază invocată, cît și în raport cu prejudiciul material ce se presupune că urmează a fi acoperit prin penalitate, care de asemenea nu există și nu a fost invocat de reclamant.

Invocă partea apelantă că, datoria de 605 464,82 lei (versiunea apelantului) și 739 560,80 lei (versiunea intimatului) în comparație cu penalitatea de 453 362 lei 83 bani din suma datoriei este disproporționată, deoarece constituie peste 70 % din datorie.

Susține partea apelantă că, făcînd analiza juridică a p. 7.2 a Contractului de vînzare-cumpărare nr.GE/2021/0052 din 26.05.2021 în coroborare cu prevederile art.953 CC a RM, constatăm că penalitatea în mărime de 0,3% pe zi (sau 9 % lunar) derogă esențial de la cuantumul penalității calculat în conformitate cu prevederile art.953 CC a RM, unde obținem 1,29 % penalitate lunar sau 0,04% pe zi penalitate în primul semestru a anului 2022 și 2,29% penalitate lunar sau 0,07% pe zi penalitate în al doilea semestru a anului 2022.

Consideră partea apelantă că, că p. 7.2 a Contractului de vînzare-cumpărare nr.GE/2021/0052 din 26.05.2021, este lovit de nulitate absolută.

De asemenea consideră că cuantumul penalității de 0,3% pe zi, prevăzut la p. 7.2 a Contractului de vînzare-cumpărare nr.GE/2021/0052 din 26.05.2021, reprezintă o clauză abuzivă și este lovită de nulitate absolută conform art. 1076, 1077 CC. Or, p. 7.2 a Contractului de vînzare-cumpărare nr.GE/2021/0052 din 26.05.2021, contravine normei legale imperative a Art.953- CC a RM cu privire la cuantumul penalității, fiind în detrimentul debitorului.

Prin urmare, consideră că chiar dacă instanța de apel va conchide asupra necesității adjudecării vre-unei sume către partea reclamantă, solicită de a reduce suma respectivă a penalității datorită justificării neexecutării, și anume penalitatea disproporționat de mare și exagerată, până la suma totală de : 53 389 lei 47 bani (=

46337 lei 16 bani + 7052 lei 31 bani), pentru perioada calculată și solicitată de intimat* 14.01.2022 -12.07.2022 , conform calculelor anexate din datoria inițială de 939560,80 lei micșorată cronologic la suma de 739 560,80 lei.

În ședința de judecată a instanței de apel avocatul Dorel Rotaru în interesele SRL „Andoria Software Consulting", a susținut cererea de apel solicitînd admiterea acesteia în sensul formulat. Totodată, a reiterat motivele de fapt și de drept indicate în apel.

Reprezentantul intimatei SRL„Agrimatco-Service" avocatul Botnari Andrei în ședința de judecată a instanței de apel a solicitat respingerea cererii de apel, cu menținerea hotărîrii primei instanțe pe care o consideră legală și întemeiată.

Audiind explicațiile participanților la proces, studiind materialele cauzei, motivele expuse de apelant în cererea de apel, în coroborare cu starea de fapt constatată și legislația pertinentă aplicabilă, Colegiul consideră apelul drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

Termenul de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile calculat din data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Avocatul Rotaru Dorel în interesele SRL „Andoria Software Consulting", a depus apelul la data de 27 februarie 2023, împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 07 ianuarie 2023. Astfel, Colegiul constată depunerea apelului în interiorul termenului acordat de lege.

Cadrul legal pertinent aplicabil speței.

În conformitate cu art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe.

Conform art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședința de judecată.

Potrivit dispozițiilor art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele are au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1)-(3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.

Conform art. 373 Cod de procedură civilă (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

(2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

(3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

(5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

(6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (Hirro Balani contra Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

Conform art. 9 Cod civil, (1) drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sânt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. (2) Drepturile şi obligaţiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice.

Potrivit art.10 alin.(1) Cod civil, persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară. (2) neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin, nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

În conformitate cu dispozițiile înserate la art.11 alin.(1) Cod civil, buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic. (2) este contrar bunei-credințe, ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

În temeiul art.15 alin.(1) Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Starea de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanței de apel.

Din materialele pricinii rezultă, că la 13.07.2022, reclamantul SRL „Agrimatco-Service” a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Andoria Software Consulting” cu privire la încasarea datoriei în mărime de 839.560,80 lei, a penalității de 453.362,83 lei și a cheltuielilor de judecată.

Examinând pricina, la 27 ianuarie 2023, instanța de fond a admis integral acțiunea înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Agrimatco-Service” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Andoria Software Consulting” cu privire la încasarea datoriei. A încasat de la Societatea cu Răspundere Limitată

„Andoria Software Consulting” în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Agrimatco-Service” datoria la marfa livrată în mărime de 739560,80 lei, penalitatea 453362,83 lei, cheltuielile de judecată privind taxa de stat 38787,71 lei și cheltuielile de executare 2120 lei, în total 1233831,34 (un milion două sute treizeci și trei mii opt sute treizeci și unu, 34) lei.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 27 februarie 2023, avocatul Dorel Rotaru în interesele SRL „Andoria Software Consulting” a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 ianuarie 2023, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe cu emiterea în a unei noi hotărâri, prin care pretenția cu privire la încasarea datoriei să fie micșorată iar pretenția cu privire la încasarea penalității să fie respinsă integral sau micsorată.

Cu referire la motivele apelului și temeinicia acestuia, Colegiul relevă următoarele aspecte.

Din suportul probatoriu administrat la materialele cauzei, Colegiul constată următoarea stare de fapt:

La data de 26.05.2021, între „Agrimatco-Service” S.R.L. în calitate de vânzător și SRL „Andoria Software Consulting” în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a mărfurilor (f.d.7-12).

Instanța de apel reține că, potrivit clauzei contractuale înserate la pct. 1.1., Vânzătorul se obligă să transmită în proprietate Cumpărătorului marfă specificată în - Anexele contractului și/sau facturile fiscale, iar Cumpărătorul să recepționeze și să achite în termenul prevăzut de prezentul contract marfa, la prețurile convenite și în cantități determinate de către părți în Anexele la prezentul contract, facturile fiscale și/sau facturile expediție și/sau actele de primire-predare, care sunt parte integrantă a prezentului contract.

Potrivit Contractului încheiat SRL„Agrimatco-Service” a transmis SRL „Andoria Software Consulting” marfă în valoare totală de 939.560,80 lei, pe parcursul anului 2021, iar terminul limită de achitare a mărfii fiind 30.11.2021.

Colegiul remarcă că, potrivit datelor din evidența contabilă a SRL„Agrimatco-Service”, actul de verificare și facturile fiscale ce reflectă data eliberării mărfii și valoarea acesteia, la data depunerii prezentei acțiuni în judecată SRL „Andoria Software Consulting” deținea o datorie față de SRL„Agrimatco-Service” la marfa livrată în mărime de 939.560,80 lei (f.d. 37).

Deoarece SRL „Andoria Software Consulting” nu și-a respectat obligațiile asumate prin contract și nu a achitat datoria acumulată, SRL„Agrimatco-Service” a înaintat în adresa entității debitoare reclamații la 07.02.2022 și 08.04.2022, privind achitarea benevolă a datoriei, la care a anexat copia actului de verificare a decontărilor, iar ca rezultat pârâtul/apelant a achitat doar 100.000 lei- la 29.04.2022.

Reieșind din faptul că, SRL „Andoria Software Consulting” nu a dat curs solicitării SRL„Agrimatco-Service” și nu a achitat integral datoria benevol, SRL„Agrimatco-Service” a înaintat în instanță prezenta acțiune, prin care a solicitat încasarea din contul SRL „Andoria Software Consulting” în beneficiul său a datoriei 839.560,80 lei, a penalității de întârziere în sumă de 453.362,83 lei și a taxei de stat în sumă de 38.787,71 lei.

Ulterior, în cadrul examinării cauzei reclamantul SRL „Agrimatco-Service” a solicitat admiterea acțiunii potrivit cererii concretizate verbal prin care a micșorat datoria pretinsă și a solicitat doar 739.362,83 lei, rezultînd din achitarea parțială a datoriei după înaintarea acțiunii în judecată (f.d.57), inclusiv a solicitat compensarea cheltuielilor de executare în mărime de 2120 lei (f.d.53,54).

Investită cu examinarea cauzei, prima instanță a concluzionat asupra temeiniciei acțiunii, aceasta fiind admisă integral.

În dezacord cu soluția primei instanțe, SRL „Andoria Software Consulting” a depus apel, invocând argumentele enumerate mai sus.

Exercitând controlul judecătoresc al actului judecătoresc contestat, din perspectiva argumentelor participanților la proces, în limitele obiectului acțiunii, precum și cercetând situația de fapt și de drept a cauzei deduse judecății, completul judiciar conchide că, hotărârea primei instanțe urmează a fi menținută, reieșind din considerentele ce urmează.

Completul judiciar precizează că, în virtutea art. 5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţa de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile, libertăţile şi interesele legitime încălcate.

Conform art. 9 Cod civil, (1) drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sânt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. (2) Drepturile şi obligaţiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice.

Colegiul notează că, în corespundere cu prevederile art.10 alin.(1) Cod civil, persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară. (2) neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin, nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

În conformitate cu dispozițiile înserate la art.11 alin.(1) Cod civil, buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic. (2) este contrar bunei-credințe, ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut

anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

În temeiul art.15 alin.(1) Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Colegiul notează că, în conformitate cu prevederile art. 774 Codul Civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face. Obligația poate fi pură şi simplă sau afectată de modalități. Prestația trebuie să fie posibilă şi determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice şi bunelor moravuri.

Conform art. 775 alin. (1) Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei. (2) Este nulă clauza prin care se derogă de la dispozițiile alin. (1)

Potrivit art.776 Codul Civil obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art.858 alin.(1), (2) Codul Civil, temeiul executării rezidă în existenta unei obligaţii. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

Potrivit art. 901 alin. (5) Cod civil, neexecutarea obligației înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligației și include neexecutarea totală sau parțială a obligației, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere a obligației.

Art. 992 Cod civil, prevede că, contractul, este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

Colegiul relevă că, art. 1108 alin. (1) Cod civil, definește contractul de vânzare-cumpărare, ca fiind contractul prin care, o parte (vânzător), se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părţi (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul şi să plătească preţul convenit.

Conform art.779 alin. (1) lit. a), alin. (2) Codul civil, obligaţia unei persoane este corelativă obligaţiei care incumbă altei persoane în una dintre următoarele situaţii: a) executarea obligaţiei se face în schimbul executării celeilalte obligaţii. Obligaţiile corelative se pot naşte din contracte (contracte sinalagmatice), precum şi din alte temeiuri de naştere a obligaţiilor.

Cu referire la caz, Colegiul constată cu certitudine că, între părțile litigiului, s-a stabilit un raport juridic în baza contractului sinalagmatic, în care, fiecare dintre părți s-a obligat reciproc, astfel încât obligația fiecăreia din ele să fie corelativă obligației celeilalte, raportulul juridic obligaţional materializându-se prin contractul de vânzare-cumpărare nr.GE/2021/0052 din 26.05.2021 (f.d.7-12),

părţile contractante asumându-și responsabilitatea obligațiunilor asumate, care au efect juridic pentru ambele părţi.

De asemenea, Colegiul atestă că, în temeiul contractului enunțat supra, SRL ,,Agrimatco-Service" a livrat către SRL ,,Andoria Software Consulting", în sumă totală de 939.560,80 lei, fiind eliberate în acest sens facturile fiscale, pârâta asumându-și obligația de a achita marfa procurată în condițiile și termenii stabiliți prin contract.

Pînă la data pronunțarea hotărîrii de către instanța de fond pîrîta/apelantă a achitat parțial datoria și anume suma 200 000 lei.

Colegiul menționează că, neexecutarea obligaţiei contractuale, antrenează răspunderea civilă contractuală, atunci când se întrunesc condiţiile stabilite de lege, exceptând temeiurile de exonerare sau limitare a răspunderii.

Astfel, ținând cont de faptul că, pârâtul/apelant nu a stins datoria acumulată în temeiul contractului de vânzare-cumpărare integral, soluționarea litigiului pe cale amiabilă fiind eșuată, Colegiul consideră că, reclamanta/intimat este în drept să solicite încasarea acesteia, pe cale judiciară, instanța de fond corect concluzionând asupra temeiniciei acestei revendicări, fiind dispusă în acest sens, încasarea din contul SRL ,,Andoria Software Consulting", în beneficiul SRL ,,Agrimatco-Service" a datoriei restante în sumă de 739.362,83 lei.

Nu în ultimul rând, Completul judiciar atestă că, apelanta/pârâtă SRL ,,Andoria Software Consulting", prin cererea de apel înaintată, a recunoscut parțial existența datoriei în cauză.

La acest capitol, Colegiul ține să învedereze că, alegațiile apelantei nu pot fi luate în considerație, or, argumentele invocate nu servesc drept temei pentru exonerarea acesteia de plata datoriei acumulate în baza contractului de vânzare-cumpărare.

La fel argumentele apelului precum că, actele contabile deținute de către compania pîrîtă/apelantă SRL ,,Andoria Software Consulting" nu coincid cu sumele pretinse de către partea intimată SRL ,,Agrimatco-Service", nu pot fi reținute de instanța de apel în situația în care nu au fost prezentate careva acte confirmative în acest sens.

Mai mult, nu pot fi reținute alegațiile reprezentantului apelantului precum că nu au fost prezentate probele necesare în acest sens în instanța de fond deoarece cauza a fost examinată în lipsa reprezentantului pîrîtei/apelante. Or, potrivit materialelor cauzei, apelantul a fost legal înștiințat despre data, locul și ora examinării cauzei.

Astfel, pîrîtul/apelant SRL ,,Andoria Software Consulting" urma să se folosească cu diligență de drepturile sale procesuale și de a se prezenta în ședința de judecată, de a prezenta probele pertinente în susținerea poziției sale.

Cu referire la penalități, Colegiul reiterează:

Conform art. 942 alin.(1) și (2) Cod civil, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadenţă, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenţei plăţii până la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispoziţiile legale speciale. Rata dobânzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art.874 CC plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadenţă obligaţia pecuniară era purtătoare de dobândă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobânzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 cu rata dobânzii prevăzute de contract.

Potrivit art. 947 alin. (1)-(3), (5) Cod civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobânzi de întârziere. Debitorul nu este obligat să plătească penalitatea în cazul în care neexecutarea obligației este justificată.

Raportând la caz normele legale nominalizate și din circumstanțele stabilite Completul atestă, că prima instanță corect a admis pretențiile SRL„Agrimatco-Service”, încasând din contul SRL „Andoria Software Consulting” suma de 453362,83 lei cu titlu de penalitate rezultată din neexecutarea corespunzătoare a obligațiilor asumate conform Contractului de cumpărare-vânzare nr.GE/2021/0052 din 26.05.2021.

Or, potrivit pct.7.2. din Contract, pentru datoria neachitată în termen pârâtul/apelant achită penalitate în mărime de 0,3% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere, care la caz constituie 453.362,83 lei, fiind calculată pentru perioada 14.01.202.2–12.07.2022 (180 de zile), după formula de calcul: (suma restantă, lei) x (penalitate/zi, 0,3%) x (13 zile).

Astfel, la caz se constată, SRL„Agrimatco-Service”, și-a executat obligația de livrare a mărfii în cantitatea și calitatea comandată, astfel, potrivit Contractului a transmis pârâtului marfă în valoare totală de 939.560,80 lei, pe parcursul anului 2021, iar pretenții asupra mărfii nu au fost, respectiv obligația contractuală de predare a bunurilor a fost executată.

În acord cu prevederile contractuale, obligația de plată limită de achitare a mărfii este 30.11.2021, corespunzător, reieșind din cele reliefate supra, ținând cont de faptul că, pârâta/apelantă nu și-a onorat obligațiile pecuniare asumate în baza contractului de vânzare-cumpărare, formând în acest sens o datorie din care urmează să achite și penalități de întîrziere.

În asemenea circumstanțe, nu poate fi reținut argumentul apelului precum că

instanța de fond neîntemeiat și nefondat a admis pretenția reclamantei/intimate „Agrimatco-Service” SRL în situația în care, părțile contractului nr.GE/2021/0052 din 26.05.2021, și anume ” SRL„Agrimatco-Service” și SRL „Andoria Software Consulting” au convenit asupra unei penalități în mărime de 0,3 % din suma datorată, pentru fiecare zi de întârziere, iar din probele prezentate rezultă cu certitudine că apelantul a încălcat termenul de efectuare a plății.

Or, prevederile art. 947 alin. (1)-(3) Cod civil, statuează expres că, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). (2) Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. (3) Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere.

Mai mult, clauza penală constituie o convenţie accesorie, care îşi grevează existenţa pe convenţia principală. Respectiv, clauza penală poate fi prevăzută, atît pentru neexecutarea totală sau parţială a obligaţiei, cît şi pentru orice altă încălcare a obligaţiilor, inclusiv pentru executarea necorespunzătoare sau tardivă.

Astfel, la caz penalitatea are un caracter compensatoriu al prejudiciului cauzat prin neexecutarea obligaţiei, fie executarea necorespunzătoare sau tardivă, circumstanţe care la caz au fost constatate cu certitudine.

Conform art. 949 alin. (1), (3) Cod civil, dacă penalitatea este stipulată pentru cazul în care debitorul nu execută obligaţia, creditorul poate cere atît executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii. (3) În cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalităţii numai dacă şi-a rezervat expres acest drept la primirea executării.

Cu referire la argumentul apelului precum că penalitate dispusă spre achitare este exorbitant de mare, nu poate fi reținută de instanța de apel ca temei de admiterea a apelului în situația în care, această condiție era stipulată în contractul de vînzare-cumpărare negociat între profesioniști, încheiat și semnat de către părțile litigante.

Mai mult, pîrîta/apelantă SRL „Andoria Software Consulting”, nu a contestat existența contractului nr.GE/2021/0052 din 26.05.2021 și a obligațiilor asumate la încheierea acestuia, iar întârzierea datoriei de bază a fost demonstrată de către partea intimată prin actele prezentate, cuantumul penalității fiind justificat prin prevederile contractuale acceptate și semnate de către ambele părți.

Totodată, Colegiul va respinge argumentele apelantului în solicitarea de a reduce penalitatea încasată datorită justificării neexecutării, or, după cum s-a constatat penalitatea încasată a fost calculată conform prevederilor contractuale, iar careva probe în sensul reducerii acesteia nu au fost prezentate.

Colegiul consideră că prima instanță a examinat cererea Î.C.S. „Agrimatco-

Service” SRL ținându-se cont toate probele anexate, care însă nu a contestat datoria solicitată de 739.560,80 lei și penalitatea contractuală de 453 362,83 lei, nu a solicitat declararea nulității pct. 7.2. din contractul nr. GE/2021/0052 și nici reducerea acesteia.

Astfel, Colegiul va respinge argumentul apelantului că datoria de bază în sumă de 739.560,80 lei ce a fost încasată de la S.C. „ANDORIA SOFTWARE CONSULTING” S.R.L. nu coincide cu suma datoriei reflectate în contabilitatea SRL ANDORIA SOFTWARE CONSULTING" și constituie 605 464,82 lei, or, din actele cauzei rezultă că la data de 30.11.2021, S.C. „ANDORIA SOFTWARE CONSULTING” S.R.L. avea o datorie față de Î.C.S. „Agrimatco-Service” S.R.L. în sumă totală de 939.560,80 lei, iar la data de 12.07.2022, în ziua depunerii acțiunii în instanță S.C. „ANDORIA SOFTWARE CONSULTING” S.R.L. avea o datorie față de Î.C.S. „Agrimatco-Service” S.R.L. în sumă totală de 839.560,80 lei, la data de 29.04.2022 a achitat 100.000,00 lei din datorie, la data de 27.01.2023, la ziua când a fost adoptată hotărârea S.C. „ANDORIA SOFTWARE CONSULTING” S.R.L. avea o datorie față de Î.C.S. „Agrimatco-Service” S.R.L. în sumă totală de 739.560,80 lei, la data de 22.07.2022 a achitat 100.000,00 lei din datorie, fapt reflectat în actul de verificare din 27.01.2023.

Colegiul va respinge și argumentele apelantului că facturile fiscale nr. KV0343728 din 07.10.2021 în sumă de 132.188,53 lei și nr. IV9760369 din 11.11.2021 în sumă de 1.907,42 lei nu au fost reflectate în evidența contabilă și respectiv nu pot fi acceptate drept probe în proces, or, aceste acte nu au fost contestate de către apelant conform legii, fiind în vigoare la momentul examinării cauzei.

Totodată nu poate fi reținut argumentul părții că nu a fost reprezentat la proces în instanța de fond, iar din acest motiv nu a fost verificată existența facturilor fiscale nr. KV0343728 din 07.10.2021 în sumă de 132.188,53 lei și nr. IV9760369 din 11.11.2021 în sumă de 1.907,42 lei, motiv din care cauza urmează a fi remisă la rejudecare or, S.C. „ANDORIA SOFTWARE CONSULTING” S.R.L. a fost reprezentată în prima instanță de către avocat, care a depus cereri de amânare, unele din care a fost admise, astfel încît urma să depună diligență și să prezinte poziția părții pe care a reprezentat-o, cu anexarea corespunzătoare a actelor contestate.

Totodată, deoarece partea apelantă nu a invocat alte motive în susținerea apelului declarat, Colegiul, totuși făcând o analiză integrală a probatoriului, atestă despre corectitudinea soluției date de instanța de fond, care a examinat cauza sub toate aspectele, identificând și aplicând corect cadrul legal ce guvernează situați juridică dedusă judecății în raport cu situația faptică constată și reținută.

În conexiunea celor relatate, instanţa de apel, prin prisma jurisprudenţei

CEDO şi anume cauza Rebait şi alţii contra Franţei, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde s-a menţionat că „... art. 6 § 1 al Convenţiei, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanţă de recurs, întemeindu-se pe dispoziţii legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinţei pronunţate de o instanţă inferioară, ca fiind lipsit de şanse de succes", consideră necesar de a respinge şi alte argumente invocate în apel.

În consecință, Colegiul atestă despre lipsa temeiurilor de a interveni în soluția instanței de fond, deoarece ultima corect a stabilit starea de fapt și corect a identificat și aplicat cadrul legal pertinent situației litigioase, dedusă judecății, motivele invocate de apelant în necesitatea combaterii concluziei instanței de fond, fiind lipsite de suport probant și de acoperire legală, urmând a fi respinse.

În contextul celor enunțate, Colegiul conchide că și soluția instanței de fond privind modul și mărimea compensării cheltuielilor de judecată este corectă, aceasta fiind conformă prevederilor art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, care statuează expres că instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Astfel, Colegiul consideră corectă concluzia primei instanțe de a încasa de la SRL"ANDORIA SOFTWARE CONSULTING", în beneficiul Î.C.S. „Agrimatco-Service" S.R.L., a cheltuielile de judecată privind taxa de stat 38787,71 lei și cheltuielile de executare 2120 lei, or, ultima a suportat cheltuieli de plată a taxei de stat, în sumă de 38787,71 lei conform ordinului de plată din 1175 din 13.07.2022, și cheltuieli de executare a actelor judiciare potrivit bonului nr. 1298 din 05.05.2022.

În circumstanțele de fapt și de drept descrise și, deoarece hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea normelor de drept material și procedural, cu verificarea şi aprecierea corectă a probelor administrate în conformitate cu cerințele art. 130 Codul de procedură civilă, iar motivele invocate de apelant în cererea de apel se reduc, în marea sa majoritate, la critici formale, lipsite de suport probant și în lipsa unei susțineri legale, Colegiul consideră apelul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii primei instanțe pronunțată în pricină.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.a), 390 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ

d e c i d e:

Se respinge cererea de apel depusă de reprezentantul apelantului, SRL „Andoria Software Consulting", avocatul Dorel Rotaru.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27 ianuarie 2023, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL„Agrimatco-Service” împotriva SRL „Andoria Software Consulting” privind încasarea datoriei.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței, judecătorul — Ruxanda Pulbere

Judecătorii — Roman Pascari

Ala Malîi